

**Погоджено**  
на засіданні  
педагогічної ради школи  
від 31.08. 2021  
протокол № 1

**Затверджую**  
Директор Лосинівської  
загальноосвітньої  
школи I-III ступенів  
Лосинівської селищної ради  
Ніжинського району  
Чернігівської області  
В. О. Гапоненко



## **Освітня програма**

Лосинівської загальноосвітньої школи  
I-III ступенів  
Лосинівської селищної ради  
Ніжинського району  
Чернігівської області

на 2021/2022 навчальний рік

## Розділ 1

### Призначення школи та засіб її реалізації

Призначення школи полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону школи, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме

- ✓ уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- ✓ надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- ✓ поглиблене вивчення окремих предметів;
- ✓ надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- ✓ оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- ✓ надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Потужну державу і конкурентну економіку забезпечить згуртована спільнота творчих людей, відповідальних громадян, активних і підприємливих. Саме таких повинна готувати школа України. Центральне місце в системі освіти належить закладу загальної середньої освіти. Світогляд особистості закладається саме в сім'ї та школі. У школі формується особистість, її громадянська позиція та моральні якості, закладаються основи мотивації до навчання упродовж життя.

Пріоритетного значення в розбудові нової школи набуває завдання формувати в учнів систему загальнолюдських цінностей:

**морально-етичних** – гідність, чесність, справедливість, турбота, повага до життя, повага до себе та інших людей;

**соціально-політичних** – свобода, демократія, культурне різноманіття, повага до рідної мови і культури, патріотизм, шанобливе ставлення до довкілля, повага до закону, солідарність, відповідальність.

У центрі освіти має перебувати виховання в учнів відповідальності за себе, за добробут нашої країни.

У здійсненні виховного процесу мають ураховуватися такі організаційні орієнтири: виховання не зводиться до окремих виховних занять; до створення виховного середовища залучається весь колектив школи; учитель є взірцем людини вихованої, своїм прикладом він надихає і зацікавлює дитину; у плануванні діяльності враховуються індивідуальні нахили і здібності кожної дитини, створюються належні умови для їх реалізації; співробітництво з позашкільними закладами освіти; активне залучення до співпраці психологів і соціальних педагогів; налагодження постійного діалогу з батьківською спільнотою.

Згідно чинного законодавства школа формує багатомірний освітній простір для дітей та підлітків віком від 6 до 17 років, здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти, визначених Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад:

I ступінь - початкова загальна освіта;

II ступінь - основна загальна освіта;

III ступінь - середня (повна) загальна освіта (профільна)

і надає можливість здобувати освіту за денною, індивідуальною, інклюзивною та екстернатною формами навчання.

Мова викладання українська.

Школа співпрацює з дошкільним навчальним закладом «Сонечко», розташованим на території обслуговування, та забезпечує наступність і безперервність освітньої діяльності.

Зарахування учнів до всіх класів здійснюється без проведення конкурсу і, як правило, відповідно до території обслуговування.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту" не більше 30 учнів.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517) при кількості учнів більше 27 і зазначений для кожного ступеня окремо.

Лосинівська загальноосвітня школа I-III ступенів є закладом, який має глибоке історичне коріння, розвиває національну культуру та мову, спираючись на традиції, родинні цінності населення селища. Ми прагнемо зробити наших випускників конкурентоспроможними на національному і світовому ринках праці, а для цього озброюємо їх знанням сучасних інформаційних технологій, іноземних мов, фінансовою грамотністю.

Створюючи новий стиль сучасної школи, ми прагнемо зберегти власне непересічне обличчя, все те найкраще, що із вдячністю і любов'ю згадують наші випускники у різних куточках світу.

## Розділ 2

### Опис "моделі" випускника школи

Випускник Нової української школи і Лосинівської загальноосвітньої школи I-III ступенів, зокрема – це особистість, патріот та інноватор.

- Цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- Патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- Інноватор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Освічені українці, всебічно розвинені, відповідальні громадяни і патріоти, здатні до інновацій – ось загальна формула, до якої прагне школа і наша не є винятком. Стоячи на порозі великим змін, ми приймаємо їх і будуємо формулу «випускника» по максимуму, тому що віримо: ось хто поведе Україну в XXI століття.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави; є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	<p><b>Уміння:</b> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p><b>Ставлення:</b> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p><b>Уміння:</b> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p>

		<p><b>Ставлення:</b> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p><b>Уміння:</b> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p><b>Уміння:</b> розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p><b>Уміння:</b> структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p><b>Ставлення:</b> критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> візуалізація даних, побудова</p>

		графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p><b>Уміння:</b> визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p><b>Уміння:</b> генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p><b>Ставлення:</b> ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p><b>Уміння:</b> висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p><b>Ставлення:</b> ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у	<p><b>Уміння:</b> грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи</p>

	сфері культури	<p>національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p><b>Ставлення:</b> культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p><b>Уміння:</b> аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p><b>Ставлення:</b> усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p><b>Навчальні ресурси:</b> навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Наш випускник – свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

### Розділ 3

#### Цілі та задачі освітнього процесу школи

Перед закладом освіти поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів підвищення кваліфікації;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;



## 8.Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

### *Загальні очікувані результати навчання здобувачів освіти*

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

<b>Наскрізна лінія</b>	<b>Коротка характеристика</b>
<b>Екологічна безпека й сталий розвиток</b>	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології,

	<p>формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<p><b>Громадянська відповідальність</b></p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p><b>Здоров'я і безпека</b></p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
<p><b>Підприємливість і фінансова грамотність</b></p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

## Розділ 4

### Навчальний план та його обґрунтування

Робочий навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, яка враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення та в якій передбачено додаткові години на вивчення курсів за вибором.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:  
вивчення предметів; запровадження факультативів, курсів за вибором ;  
індивідуальні заняття та консультації.

Для кожного з трьох ступенів окремо обґрунтовано зміст навчального плану школи як механізм реалізації змісту освіти та одного з основних засобів формування "моделі" випускника кожного ступеня навчання. При формуванні варіативної складової навчального плану педагогічний колектив школи намагався максимально врахувати освітні потреби учнів і батьків.

Навчальний план зорієнтований на роботу школи за 5-денним навчальними тижнем. Заняття проводяться в одну зміну.

**Початкова освіта** – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

**Метою початкової освіти** є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Освітня програма початкової загальної освіти розроблена на виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р), Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-3 класах), Державного стандарту початкової загальної

освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 № 462 (у 4-х класах).

Освітня програма початкової освіти (далі - Освітня програма) окреслює підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом початкової освіти.

### 1-2 клас (I-й цикл за проектом «Нова українська школа»)

Навчальний план для 1 та 2 класів на 2021/2022 навчальний рік (додаток 1, таблиця 1) складено на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О. Савченко.

Мовно-літературна освітня галузь включає предмети «Українська мова», «Іноземна мова».

Математична галузь реалізується через окремий предмет "Математика".

Фізкультурна освітня галузь реалізується предметом "Фізична культура".

Мистецька галузь реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Відповідно до Державного стандарту, затвердженого в 2018 році, у 1-2 класі відбувається інтеграція семи освітніх галузей в один предмет "Я досліджую світ".

Навчальний план для 3 та 4 класу на 2021/2022 навчальний рік (додаток 1, таблиця 2) складено на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна.

Типова освітня програма( розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна та затверджена наказом МОН України від 21.03.2018 № 268) визначає:

✓ загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;

✓ перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;

✓ орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;

✓ рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

✓ вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою;

✓ загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна, у тому числі:

Рідномовна освіта (українська мова та література; мови та літератури корінних народів та національних меншин) (МОВ)

Іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмети: українська мова, українська література, іноземна мова(англійська). Математична освітня галузь через предмет – математика. Природнича, громадянська, історична та мистецька реалізується через інтегрований предмет – я досліджую світ.

Навчальний план для 3 та 4 класу (додаток 1, таблиця 3) розроблено на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти». відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти І ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407) з української мовою навчання з вивченням мови національної меншини.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мова і література

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Освітня галузь "Мови і літератури" з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети "Українська мова (мова і читання)", "Мова корінного народу, національної меншини (мова і читання)", "Іноземна мова".

Освітні галузі "Математика", "Природознавство" реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, - "Математика", "Природознавство".

Освітня галузь "Суспільствознавство" реалізується предметом "Я у світі".

Освітня галузь "Здоров'я і фізична культура" реалізується окремими предметами "Основи здоров'я" та "Фізична культура".

Освітня галузь "Технології" реалізується через окремі предмети "Трудове навчання" та "Інформатика".

Освітня галузь "Мистецтво" реалізується окремими предметами "Образотворче мистецтво" і "Музичне мистецтво".

Варіативна складова використана на підсилення предметів інваріантної складової.

Відповідно до статті 53 Конституції України держава гарантує кожному громадянину право на освіту. Повна загальна середня освіта для всіх громадян є обов'язковою.

Держава забезпечує доступність повної загальної середньої освіти в державних і комунальних навчальних закладах, розвиток різних форм навчання. Це право закріплене в Законах України «Про освіту» (стаття 3, стаття 51), «Про загальну середню освіту» (стаття 2, стаття 6).

У статті 13 Закону України «Про загальну середню освіту» зазначено, що навчально-виховний процес у загальноосвітніх школах здійснюється за груповою та індивідуальною формою навчання, положення про які затверджує Міністерство освіти і науки України.

Положенням про загальноосвітній навчальний заклад (пункти 11, 15, 36) передбачено організацію занять у закладах освіти за індивідуальною формою навчання. Чинне Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 20.12. 2002 р. №732, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 8.01.2003 року за №9/7330 (інформаційний збірник наказів Міністерства освіти і науки України №19, 2003 рік). Цим Положенням забезпечується право громадян на здобуття загальної середньої освіти з урахуванням здібностей, стану здоров'я, кількості учнів у класі. Зокрема, у пункті 1.2 Положення зазначається: «Індивідуальне навчання в системі загальної середньої освіти є однією з форм організації навчально-виховного процесу і впроваджується для забезпечення права громадян на здобуття повної загальної середньої освіти з урахуванням індивідуальних обдарувань, стану здоров'я, демографічної ситуації, організації їх навчання».

В школі організовано індивідуальне навчання для Качури Ярослава (4 клас) за навчальним планом початкової школи з українською мовою навчання (додаток 1, таблиця 3).

### **Освітня програма базової середньої освіти**

**Базова середня освіта** – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій, забезпечує базову загальну середню освіту, що разом із початковою є фундаментом загальноосвітньої підготовки, формує в учнів готовність до

вибору і реалізації шляхів подальшого здобуття освіти.

Базова середня освіта передбачає поділ на два цикли – 5–6 класи (адаптаційний) і 7–9 класи (базове предметне навчання), що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. На цьому рівні буде закладено базу свідомого самовизначення учня як особистості, члена сім'ї, нації і суспільства, здатність терпимо і з розумінням ставитися до різноманіття світу і людей. Перший цикл буде пробуджувати і підтримувати інтерес до сфер знань і діяльності, передбачених навчальною програмою. Другий цикл базової середньої освіти сприятиме формуванню учнів як відповідальних членів суспільства, здатних самостійно долати проблеми повсякденного життя, вибрати шлях подальшого навчання відповідно до своїх інтересів і здібностей. Навчання буде здебільшого предметним. Частина часу буде відведена на предмети за вибором. Після завершення базової середньої освіти учень буде усвідомлювати, які ціннісні орієнтири лежать в основі його вчинків, спиратися на сильні риси свого характеру, відчувати відповідальність за результати своєї діяльності.

**Метою базової середньої освіти** є створення умов для досягнення випускниками базової школи очікуваних результатів: знань, умінь, навичок, компетенцій і компетентностей, визначених особистісними, сімейними, громадськими, державними потребами і можливостями учня середнього шкільного віку, індивідуальними особливостями його розвитку і стану здоров'я, продовження навчання в профільній школі.

**Завдання:**

1. Засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм на основі вимог стандартів.
2. Якісне засвоєння іноземної мови – англійської.
3. Підвищення мотивації навчання школярів через активізацію пізнавальної діяльності, розвиток загальних і індивідуальних здібностей.
4. Розвиток в учнів здатності до дослідницької діяльності, самостійного досягнення мети на основі застосування проектної діяльності в рамках предметів навчального плану.
5. Формування духовно-розвинутої, творчо обдарованої особистості учня на основі сучасних технологій виховання, інтеграції зусиль школи, сім'ї та громадськості.
6. Збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я та безпеки учнів, забезпечення їх емоційного благополуччя через систему роботи по пропаганді здорового способу життя, профілактики шкідливих звичок, створення комфортного та безпечного освітнього середовища.

Освітня програма школи II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня,

затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405. Програма окреслює підходи до планування й організації школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, коротко вказує відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Освітня програма базової середньої освіти є продовженням освітньої програми початкової середньої освіти. Програма розроблена з урахуванням психолого-педагогічних особливостей розвитку дітей 11-15 років, пов'язаних:

- з переходом від навчальних дій, характерних для початкової школи і здійснюваних тільки спільно з класом під керівництвом вчителя, до нової внутрішньої позиції учнів - спрямованості на самостійний пізнавальний пошук, постановку навчальних завдань, ініціативу в організації навчального співробітництва;

- із здійсненням на кожному віковому рівні (11-13 і 14-15 років) якісного перетворення навчальних дій моделювання, контролю та оцінки і проектування власної навчальної діяльності та побудови життєвих планів;

- з формуванням в учня наукового типу мислення, який орієнтує його на загальнокультурні цінності, норми, і закономірності взаємодії з навколишнім світом;

- з оволодінням комунікативними засобами і способами організації кооперації і співробітництва; розвитком навчального співробітництва, що реалізується у відносинах учнів з учителем і однолітками;

- зі зміною форми організації навчальної діяльності та навчального співробітництва від класно-урочної до лабораторно-семінарської та лекційно-лабораторної, дослідницької.

Перехід учня в основну школу збігається зі складною фазою розвитку дитини (11-13 років, 5-7 класи) - початком переходу від дитинства до дорослості, при якому основним і специфічним в особистості підлітка є виникнення і розвиток у нього самосвідомості - уявлення про те, що він вже не дитина, тобто почуття дорослості, а також внутрішньої переорієнтацією підлітка з правил і обмежень, пов'язаних з мораллю слухняності, на норми поведінки дорослих.

Другий етап підліткового розвитку (14-15 років, 8-9 класи) характеризується рядом наступних психолого-фізіологічних змін:

- стрибкоподібним характером розвитку, появою у підлітка значних суб'єктивних труднощів і переживань;

- прагненням підлітка до спілкування та спільної діяльності з однолітками;

- особливою чутливістю до морально-етичного «кодексу дружби», в якому задані найважливіші норми соціальної поведінки дорослого світу; - загостреною сприйнятливостю до засвоєння норм, цінностей і способів поведінки, які існують в світі дорослих і в їх відносинах;

- складними поведінковими проявами, спричиненими протиріччям між



потребою у визнанні їх дорослими з боку оточуючих і власної невпевненістю в цьому;

– зростанням інформаційних перевантажень, обсягів і способів отримання інформації (ЗМІ, телебачення, Інтернет).

Програму побудовано із урахуванням таких принципів: дитиноцентрованості і природовідповідності; узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання; науковості, доступності і практичної спрямованості змісту; наступності і перспективності навчання; взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей; логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей; можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси; творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання; адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

З метою виявлення і розвитку творчих здібностей учнів з певного навчального предмета чи освітньої галузі; поглибленого оволодіння системою знань і умінь з обраних навчальних предметів, допрофільної підготовки учнів; забезпечення ранньої профілізації з відповідної освітньої галузі, формування готовності до свідомого вибору майбутньої професії; виховання у школярів здатності до самостійного вибору та прийняття рішення, формування навичок самостійної, науково-дослідної роботи; задоволення пізнавальних потреб та інтересів учнів у 9-Б класі здобувачі освіти продовжуватимуть вивчати на поглибленому рівні англійську мову.

#### **Загальний обсяг навчального навантаження:**

5 клас	927,5 години
6 клас	1032,5 години
7 клас	1085 годин
8 клас	1102,5 години
9 клас	1190 годин

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень школи II ступеня окреслено в додатку 1 таблиця 5 (складені на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»).

**Реалізація освітніх галузей.** Навчальні плани реалізують освітні галузі Базового навчального плану Державного стандарту через інтегровані курси і навчальні предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Математика»,

«Природознавство», «Технології», «Здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується у п'ятих класах через навчальний предмет «Історія України (Вступ до історії)» та у шостих класах через інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія», у 7-9 класах через предмети «Історія України», «Всесвітня історія» та у 9-х класах – «Правознавство».

Освітня галузь «Мистецтво» в 5-7 класах реалізується окремими предметами образотворче мистецтво та музичне мистецтво.

Освітня галузь «Технології» в 5-9 класах реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання» і «Інформатика».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується у 5-9 класах через навчальні предмети «Фізична культура» і «Основи здоров'я».

В школі організовано індивідуальне навчання для Петрика Юрія (6-А клас) за навчальним планом з українською мовою навчання (додаток 1, таблиця 6).

### **Освітня програма профільної середньої освіти**

**Профільна середня освіта** – це третій рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає третьому рівню Національної рамки кваліфікацій, і є останнім етапом одержання повної загальної середньої освіти, на якому в свідомості учнів формується цілісна картина світу, випускники старшої школи володіють способами пізнавальної та комунікативної діяльності, умінням одержувати інформацію з різних джерел і самостійно опрацьовувати її, застосовувати набуті знання в повсякденному житті та готові до свідомого вибору та самореалізації.

**Метою повної загальної середньої освіти** є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Профільне навчання є одним із ключових напрямів модернізації та удосконалення системи освіти нашої держави й передбачає реальне й планомірне оновлення школи старшого ступеня і має найбільшою мірою враховувати інтереси, нахили і здібності, можливості кожного учня, у тому числі з особливими освітніми потребами, у контексті соціального та професійного самовизначення і відповідності вимогам сучасного ринку праці. При цьому реалізується принцип особистісно орієнтованого навчання, створюються найоптимальніші умови для професійного самовизначення та подальшої самореалізації випускників, продовження освіти та початку професійної діяльності.

**Мета профільного навчання** – забезпечення умов для якісної освіти старшокласників у відповідності з їхніми індивідуальними нахилами, можливостями, здібностями і потребами, забезпечення професійної орієнтації учнів на майбутню діяльність, яка користується попитом на ринку праці, встановлення наступності між загальною середньою і професійною

освітою, забезпечення можливостей постійного духовного самовдосконалення особистості, формування інтелектуального та культурного потенціалу як найвищої цінності нації.

*Профільна школа* є інституційною формою реалізації цієї мети.

#### **Основні завдання профільного навчання**

- створення умов для врахування й розвитку навчально-пізнавальних і професійних інтересів, нахилів, здібностей і потреб учнів старшої школи в процесі їхньої загальноосвітньої підготовки;
- забезпечення наступності між загальною середньою та професійною освітою, можливості отримати професію;
- сприяння професійній орієнтації і самовизначенню старшокласників, соціалізації учнів незалежно від місця проживання, стану здоров'я тощо;
- здійснення психолого-педагогічної діагностики щодо визначення готовності до прийняття самостійних рішень, пов'язаних з професійним становленням;
- сприяння у розвитку творчої самостійності, формуванні системи уявлень, ціннісних орієнтацій, дослідницьких умінь і навичок, які забезпечать випускнику школи можливість успішно самореалізуватися;
- продовження всебічного розвитку учня як цілісної особистості, його здібностей і обдарувань, його духовності й культури, формування громадянина України, здатного до свідомого суспільного вибору.

*Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.*

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2520 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1277,5 години/навчальний рік, для 11-х класів – 1242,5годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень для 10 та 11 класів окреслено у **додатку 1 таблиці 7**.

Навчальні плани для 10 і 11 класів закладів загальної середньої освіти розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2018 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на індивідуальні заняття.

Для складання навчального плану обрано другий варіант (*таблиця 2*) Типових навчальних планів, що містить перелік базових предметів, який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

В навчальних планах зазначено мінімальну кількість тижневих годин на

вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

За модульним принципом реалізовано зміст базового предмета «Фізика і астрономія». Розподіл годин між модулем фізики і модулем астрономії здійснюється відповідно до навчальних програм за редакцією авторського колективу під керівництвом В. М. Локтева: у 10 класі – 3 години фізики, в 11 класі – 3 години фізики, 1 година астрономії.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту.

Учні 10 класу вибрали для профільного навчання «Технології» (6 годин) і вибірково-обов'язковий предмет «Мистецтво».

Учні 11 класу продовжують вивчати «Технології» (6 годин) і вибірково-обов'язковий предмет «Мистецтво».

## **Розділ 5**

### **Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій**

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення,
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителю необхідно використовувати в своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, але в більшій мірі виявляти ініціативу і будувати навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства можна використовувати

цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, врахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, брифінги, квести, інтерактивні уроки ( урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до таких занять проводяться оглядові консультації, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати

рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створення вчителями персональних предметних сайтів має стати однією з важливих форм роботи сучасного вчителя відповідно до вимог ІК компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

## **Розділ 6**

### **Показники (вимірники) реалізації освітньої програми**

На рівні закладу розроблено систему показників (**внутрішній моніторинг**), що дозволяє визначити, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний «продукт» діяльності закладу відповідає ідеальній моделі випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є :

#### **кадрове забезпечення освітньої діяльності:**

- підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років;
- атестація – 1 раз на 5 років;
- добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки;
- участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, коучингах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);

#### **навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:**

- наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання

–2 рази на рік;

#### **якість проведення навчальних занять:**

- вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років;
- тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою;

**моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей):**

- вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років;

- різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета – на кожному уроці, тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне

– в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, зовнішнє незалежне оцінювання – в кінці навчального року;

- результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробовуваннях – протягом навчального року;

#### **моніторинг продовження навчання:**

- аналіз вступу у ЗВО України та за її межами – 1 раз на рік.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про освіту» **результатами навчання** є знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати.

**Результати навчання** здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання (стаття 12 Закону України «Про освіту»).

Державна підсумкова атестація здобувачів початкової освіти здійснюється з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладу та/або якості освіти.

Порядок, форми проведення і перелік навчальних предметів, з яких проводиться державна підсумкова атестація, визначає центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки (наказ МОН України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження порядку проведення державної підсумкової атестації»).

Відповідно до статті 41 Закону України «Про освіту» **система забезпечення якості освіти** має на меті:

- гарантування якості освіти;
- формування довіри суспільства до системи та закладі освіти, органів управління освітою;
- постійне та послідовне підвищення якості освіти;
- допомогу закладам освіти та іншим суб'єктам освітньої діяльності у підвищенні якості освіти.

#### **Складовими системи забезпечення якості освіти є:**

- система забезпечення якості в закладі (внутрішня система забезпечення якості освіти);

- система зовнішнього забезпечення якості освіти;
- система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти.

**Внутрішня система забезпечення якості освіти в закладі** поєднує:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково- педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

**Система зовнішнього забезпечення якості освіти** може включати:

- інструменти, процедури та заходи забезпечення і підвищення якості освіти, зокрема: стандартизацію; ліцензування освітньої діяльності; акредитацію освітніх програм;
- інституційну акредитацію; громадську акредитацію закладів освіти;
- зовнішнє незалежне оцінювання результатів навчання;
- інституційний аудит;
- моніторинг якості освіти;
- атестацію педагогічних працівників;
- сертифікацію педагогічних працівників;
- громадський нагляд;
- інші інструменти, процедури і заходи, що визначаються спеціальними законами України;
- визначені Законом України «Про освіту» і спеціальними законами органи і установи, що відповідають за забезпечення якості освіти, та спеціально уповноважені державою установи, що проводять зовнішнє незалежне оцінювання; незалежні установи оцінювання та забезпечення якості освіти.

**Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу** є:

- оновлення нормативно-методичної бази;
- забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;



- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу закладу;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища закладу;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні (стаття 41 Закону України «Про освіту»).

Внутрішня система забезпечення якості освіти закладу функціонує відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Лосинівської ЗОШ I-III ступенів, розробленої на основі положень Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти» зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 127 від 04.02.2020.

## **Розділ 7**

### **Програмно-методичне забезпечення освітньої програми**

Для виконання освітніх програм школи на 2021-2022 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти - "модель" випускника.

## **Розділ 8**

### **Структура навчального року**

Заклад працює за п'ятиденним робочим тижнем в одну зміну.

Відповідно до Закону України «Про освіту» тривалість уроку в в 1 класах становить 35 хвилин, у 2-4 класах становить 40 хвилин, у 5-11 класах – 45 хвилин. Тривалість перерв, під час яких не відбувається харчування школярів – 10 хв., під час яких учні харчуються – 20 хв. Навчальні заняття в закладі починаються о 9 год. 00 хв.

Для учнів 1-4 класів за бажанням їхніх батьків або осіб, які їх замінюють, працює 1 група подовженого дня.

Відповідно Закону України «Про освіту» навчальний рік розпочинається 1 вересня святом – День знань.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

- перший семестр – з 1 вересня по 31 грудня 2021 року,
- другий семестр – з 17 січня по 8 червня 2022

року. Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

- осінні – з 25 жовтня по 31 жовтня 2021 року,
- зимові – з 03 січня 2021 року по 16 січня 2022 року,
- весняні – з 28 березня по 03 квітня 2022 року.

Навчальний рік закінчується проведенням державної підсумкової атестації у закладі загальної середньої освіти I, II і III ступенів. Перелік предметів для державної підсумкової атестації, форму та терміни її проведення визначаються відповідним наказом Міністерства освіти і науки України.

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367.

Переведення учнів до наступного класу здійснюється відповідно до Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 621 від 08.05.2019.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказами Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 зі змінами, внесеними наказами МОН України від 17.08.2012 № 921 та від 08.04.2016 № 401.

## Додаток 1

## Таблиця 1

**Навчальний план Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ступенів на 2021 – 2022 н.р.  
(початкова школа, 1-2 класи, за програмою О. Савченко)**

Назва освітньої галузі	Класи	Кількість годин на тиждень		
		1 клас	2 клас	Разом
<i>Інваріантний складник</i>				
Мовно-літературна, у тому числі:		9	10	19
Українська мова та література		7	7	
Іноземна мова		2	3	
Математична		4	4	8
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)		3	3	6
Технологічна		1	1	3
Інформатична			1	
Мистецька		1	1	4
		1	1	
Фізкультурна		3	3	6
<b>Усього</b>		<b>22</b>	<b>24</b>	<b>46</b>
<i>Варіативний складник</i>				
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	2
<b>Загальнорічна кількість навчальних годин</b>		<b>23</b>	<b>25</b>	<b>48</b>

Директор



Валентина НАПОНЕНКО

ПОГОДЖЕНО

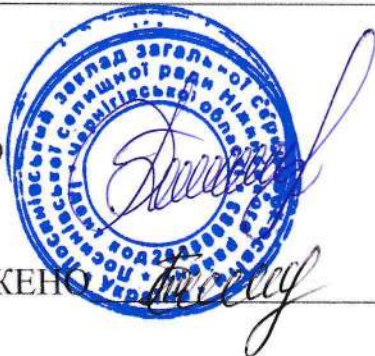
Т. М. Сукач

Додаток 1  
Таблиця 2

Навчальний план Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ступенів на 2021 – 2022 н.р.  
(початкова школа, 3-4 класи, за програмою Р. Шияна)

Предмети		Кількість годин на тиждень		
		3 клас	4 клас	Разом
<b>Інваріантний складник</b>				
Українська мова		5	5	10
Іноземна мова (англійська)		3	3	6
Математика		4	4	8
Я досліджую світ	МОВ	2	2	4
	МАО	1	1	2
	ПРО	2	2	4
	ТЕО	1	1	2
	СЗО	0,5	0,5	1
	ГЮ	0,5	0,5	1
Інформатика		1	1	2
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	1	2
	Музичне мистецтво	1	1	2
Фізична культура		3	3	6
<b>Усього</b>		<b>22+3</b>	<b>22+3</b>	<b>50</b>
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	
<b>На клас</b>		<b>26</b>	<b>26</b>	
<b>За рахунок поділу класу на групи</b>				
Українська мова			5	
Інформатика			1	
Іноземна мова (англійська)			3	
<b>Загальна кількість годин</b>		<b>26</b>	<b>35</b>	<b>61</b>

Директор



Валентина ГАПОНЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Т. М. Сукач

Додаток 1  
Таблиця 3

Індивідуальний навчальний план  
учня 4 класу Качури Ярослава Миколайовича  
Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ступенів  
на 2021 – 2022 н.р.  
(за програмою Р. Шияна)

Предмети		Кількість годин на тиждень	Учитель
<b>Інваріантний складник</b>			
Українська мова		3	Феденко О. Л.
Іноземна мова (англійська)		1	Андрієць М.М.
Математика		2	Породько О. М.
Я досліджую світ	ПРО	0,5	Петрик В. Ф.
	ТЕО	0,5	Петрик В. Ф.
	СЗО	0,25	Петрик В. Ф.
	ГЮ	0,25	Петрик В. Ф.
Інформатика		0,5	Руденко О. А.
Мистецтво	Образотворче мистецтво	0,5	Петрик В. Ф.
	Музичне мистецтво	0,5	Дерев'янко В. В.
Фізична культура		1	Примак Л. М.
<b>Усього</b>		<b>10</b>	

Директор



Валентина ГАПОНЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Т. М. Сукач

## Додаток 1

## Таблиця 4

**Навчальний план**  
**Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ступенів на 2021 – 2022 н.р.**  
**(5 – 9 класи)**

Класи		5	6-А	6-Б	7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А	9-Б
<b>Освітні галузі</b>	<b>Навчальні предмети</b>									
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	3,5	2,5	2,5	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3	3	3	3	3	3	2+2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Естетична культура	Мистецтво						1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1				
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	-	-	-	-
Математика	Математика	4	4	4	-	-	-	-	-	-
	Алгебра	-	-	-	2	2	2	2	2	2
	Геометрія	-	-	-	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5
	Фізика	-	-	-	2	2	2	2	3	3
	Хімія	-	-	-	1,5	1,5	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	2	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3
<b>Всього на клас</b>		<b>23,5+3</b>	<b>26,5+3</b>	<b>26,5+3</b>	<b>28+3</b>	<b>28+3</b>	<b>28,5+3</b>	<b>28,5+3</b>	<b>30+3</b>	<b>31+3</b>
<b>Всього на групу класів</b>		<b>277,5</b>								

## Варіативна складова

За рахунок поділу класу на групи:									
англійська мова	3							4	
українська мова	3,5	1							
інформатика	1								
Трудове навчання	2								
<b>Всього на клас</b>	<b>9,5</b>								
<b>Разом</b>									
<b>Загальна кількість годин</b>	<b>287,0</b>								

Директор

Валентина Гапоненко

ПОГОДЖЕНО

Т. М. Сукач



Додаток 1  
Таблиця 5

Індивідуальний навчальний план  
учня 6-А класу Петрика Юрія Анатолійовича  
Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ступенів на 2021 – 2022 н.р.

Класи		Кількість годин на тиждень	Учитель
<b>Освітні галузі</b>	<b>Навчальні предмети</b>		
Мови і літератури	Українська мова	2	Карпенко О. М.
	Українська література	1	Карпенко О. М.
	Іноземна мова (англійська)	1,5	Андрієць М. М.
	Зарубіжна література	1	Жадько Г.М.
Суспільство- знавство	Історія України	0,5	Авраменко Н. Д.
	Всесвітня історія	0,5	Авраменко Н. Д.
Естетична культура	Мистецтво	0,5	Дерев'янку В. В.
	Образотворче мистецтво	0,5	Гапоненко В. О.
Математика	Математика	2	Костюченко Н.В.
Природознавство	Біологія	1	Опанасенко О.М.
	Географія	1	Опанасенко О.М.
Технології	Трудове навчання	1	Яременко Г. П.
	Інформатика	1	Костюченко Н.В.
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5	Гапоненко В.О.
<b>Всього</b>		<b>14</b>	

Директор



Валентина ГАПОНЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Т. М. Сукач

Додаток 1  
Таблиця 6

Навчальний план  
Лосинівської ЗОШ І-ІІІ ступенів на 2021 – 2022 н.р.  
(10 – 11 класи)

№ п/п	Навчальні предмети	10 клас	11 клас	Всього
	<b>Базові предмети:</b>			
1.	Українська мова	2	2	4
2.	Українська література	2	2	4
3.	Зарубіжна література	1	1	2
4.	Іноземна мова ( англійська)	2	2	4
5.	Історія України	1,5	1,5	3
6.	Всесвітня історія	1	1	2
7.	Громадянська освіта	2	-	2
8.	Математика ( алгебра та початки аналізу та геометрія)	3	3	6
9.	Біологія і екологія	2	2	4
10.	Географія	1,5	1	2,5
11.	Фізика і астрономія	3	4	7
12.	Хімія	1,5	2	3,5
13.	Фізична культура	3	3	6
14.	Захист України	1,5	1,5	3
	<b>Вибірково-обов'язкові предмети:</b>			
16.	Інформатика	2	1	3
17.	Мистецтво	1	2	3
	<b>Додаткові години:</b>			
1.	На профільні предмети	6 (МНВК)	6 (МНВК)	12
2.	На індивідуальні заняття	-	1	1
	<b>За рахунок поділу класу на групи</b>			
1.	Захист України	1,5	1,5	3
	<b>Усього</b>	<b>31,5+6</b>	<b>31,5</b>	<b>63</b>
	<b>Загальна кількість годин</b>	<b>63+12 (МНВК)</b>		

Директор



Валентина ГАПОНЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Т. М. Сукач